

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Охорона праці в агроінженерії»

Ступінь вищої освіти - Магістр

Спеціальність 208 Агроінженерія

Освітня програма «Агроінженерія»

Рік навчання 1, семестр 2

Форма навчання денна (денна, заочна)

Кількість кредитів ЄКТС 5

Мова викладання українська (українська, англійська, німецька)

Лектор курсу

Контактна інформація лектора (e-mail)

Сторінка курсу в eLearn

Доцент О.В. Войналович

т. моб. 067-500-54-00

voynalovich@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1419>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Охорона праці у галузі» для студентів магістратури за спеціальністю «Агроінженерія» спрямована на вивчення та засвоєння працезахоронних засад організації та виконання робіт в агропромисловому комплексі. У цій дисципліні розглядають організаційні заходи та документальне забезпечення функціонування системи управління охороною праці, вимоги безпеки і гігієни праці під час виконання різноманітних технологічних процесів на підприємствах сільського господарства, зокрема під час виконання механізованих робіт у рослинництві та тваринництві. Охарактеризовано засади ведення документації з охорони праці на підприємстві аграрного профілю, вимоги електро- і пожежної безпеки.

Мета вивчення дисципліни: проаналізувати небезпеки і шкідливості під час виконання механізованих робіт у сільському господарстві та навчитися розробляти заходи для зниження виробничих ризиків.

Завдання вивчення дисципліни: представити підходи та вимоги щодо забезпечення нормативних умов праці на підприємствах сільськогосподарської галузі.

Набуття компетентностей:

Інтегральна:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі агропромислового виробництва та у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння аспектів професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 5. Здатність працювати в команді.

ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові (спеціальні):

ФК 14. Здатність гарантувати екологічну безпеку у сільськогосподарському виробництві.

ФК 15. Здатність комплексно впроваджувати організаційно-управлінські і технічні заходи зі створення безпечних умов праці робітників в АПК.

За результатами вивчення навчальної дисципліни студент повинен мати наступні програмні результати навчання:

ПРН 1. Володіти комплексом необхідних гуманітарних, природничо-наукових та професійних знань, достатніх для досягнення інших результатів навчання, визначених освітньою програмою.

ПРН 3. Знати, розуміти і застосовувати норми законодавства, що стосуються професійної діяльності.

ПРН 4. Викладати у закладах вищої освіти та розробляти методичне забезпечення спеціальних дисциплін, що стосуються агроінженерії.

ПРН 20.. Розробляти і реалізувати ресурсоощадні та природоохоронні технології у сфері діяльності підприємств АПК.

ПРН 21. Розробляти заходи з охорони праці в сфері сільськогосподарського виробництва відповідно до чинного законодавства

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Організаційно-правове регулювання охорони праці на підприємствах АПК.	4/5	Знати вимоги НПАОП у сільському господарстві. Вміти скласти інструкції та положення з ОП. Аналізувати небезпеки на робочих місцях. Розуміти підходи щодо оцінення виробничих небезпек. Розрізняти види небезпечних і шкідливих чинників.	Виконання практичних робіт: «Обов'язки з охорони праці посадових осіб та робітників підприємств АПК» та «Розроблення інструкцій з охорони праці для механізованих процесів в АПК». Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	9
Тема 2. Засади СУОП на підприємствах АПК.	5/4	Знати основні положення СУОП у сільському господарстві. Вміти обґрунтовувати пропозиції щодо удосконалення СУОП у сільському господарстві. Аналізувати структурні схеми побудови СУОП різних рівнів.	Виконання практичних робіт: «Планування витрат на охорону праці на підприємстві» та «Атестація робочих місць АПК за категоріями небезпечності та важкості. Складання карти умов праці». Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	9
Тема 3. Ризик-орієнтований підхід щодо функціонування СУОП на підприємствах АПК.	4/4	Знати методи розрахунку професійного ризику. Аналізувати концепцію щодо ризик-орієнтованого підходу в охороні праці. Розуміти принципи використання професійного ризику для оцінення виробничих небезпек. Застосовувати методи комп'ютерного розрахунку ризиків	Виконання практичних робіт: «Оцінення рівня професійного ризику на робочому місці працівника підприємства АПК» та «Табличний аналіз формування виробничих небезпек на робочих місцях в АПК». Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	9

<p>Тема 4. Організаційні засади системи державного страхування від нещасних випадків працівників АПК.</p>	<p>2/2</p>	<p>Знати основні положення закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування».</p> <p>Вміти розслідувати нещасні випадки на підприємстві та складати відповідні документи (акти).</p> <p>Аналізувати розміри відшкодування шкоди потерпілим.</p> <p>Розрізняти види нещасних випадків та ступінь втрати працездатності.</p>	<p>Виконання практичної роботи: «Розрахунок соціально-економічної ефективності від впровадження заходів з охорони праці на підприємстві».</p> <p>Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).</p>	<p>8</p>
<p>Модуль 2</p>				
<p>Тема 5. Умови праці на робочих місцях підприємств АПК.</p>	<p>4/4</p>	<p>Знати порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці.</p> <p>Вміти складати Карту умов праці.</p> <p>Аналізувати джерела небезпечних та шкідливих виробничих чинників.</p> <p>Розуміти, що покладено в основу оцінення умов праці.</p> <p>Застосовувати прилади для визначення параметрів виробничого довілля.</p>	<p>Виконання практичних робіт: «Розрахунок параметрів вентиляційної системи у виробничих приміщеннях» та «Складання карти показників безпеки мобільної сільськогосподарської техніки».</p> <p>Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).</p>	<p>9</p>
<p>Тема 6. Заходи щодо зниження аварійності, виробничого травматизму і проф. захворюваності.</p>	<p>4/4</p>	<p>Знати тенденції динаміки травматизму в АПК.</p> <p>Вміти розробляти заходи з охорони праці.</p> <p>Аналізувати причини травм і хвороб в АПК.</p> <p>Застосовувати отримані знання для розроблення документів з охорони праці.</p>	<p>Виконання практичних робіт: «Визначення допустимих термінів роботи на виробничих процесах застосування пестицидів у сільському господарстві» та «Розрахунок систем блискавкозахисту об'єктів підприємства АПК».</p> <p>Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).</p>	<p>9</p>
<p>Тема 7. Вимоги безпеки і гігієни праці на мобільній с.г. техніці.</p>	<p>4/4</p>	<p>Знати гігієнічну класифікацію умов праці.</p> <p>Вміти користуватися НПАОП, що стосуються робіт в АПК.</p> <p>Аналізувати параметри виробничого довілля на робочих місцях.</p>	<p>Виконання практичних робіт: «Дослідження наявності експлуатаційних тріщин у відповідальних деталях мобільної сільсько-господарської техніки» та «Визна-</p>	<p>9</p>

		Розуміти наслідки впливу виробничого докiлля на працівників. Застосовувати технічні засоби безпеки.	чення опору заземлювальних пристроїв». Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	
Тема 8. Документація та заходи з пожежної безпеки на підприємствах АПК.	3/3	Знати основні причини пожеж в АПК. Вміти розробляти документи з пожежної безпеки. Аналізувати стан пожежної безпеки на підприємстві. Розуміти принцип дії автоматичних засобів пожежогасіння. Розрізняти початкові форми горіння. Застосовувати класифікацію основних порушень пожежної безпеки на підприємстві.	Виконання практичних робіт: «Перевірка стану пожежної безпеки на підприємстві АПК» та «Розроблення протипожежних заходів для підприємств АПК». Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	8
Всього за 1 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здають із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний)
Політика щодо академічної доброчесності:	Списувати під час контрольних робіт та екзаменів заборонено (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Войналович О.В. Засади охорони праці у схемах, таблицях і графіках: навч. посібник. К.: Основа, 2022. 219 с.
2. Пістун І.П., Березовецький А.П., Березовецький С.А. Охорона праці в сільському господарстві (тваринництво, птахівництво): навчальний посібник. Суми: Університетська книга. 2012. 368 с.

3. Войналович О.В., Марчишина Є.І. Охорона праці у сільському господарстві. К.: Основа, 2014. 176 с.
4. Пістун І.П., Хом'як В.В., Хом'як Й.В. Охорона праці в сільському господарстві (технічне обслуговування і ремонт машин сільськогосподарського виробництва). Навчальний посібник. Університетська книга. 2023. 456 с.
5. Шудренко І.В. Охорона праці в галузі: навч. посіб. Житомир: ЖНАЕУ. 2017. 136 с.
6. Омелянов О.М., Спирін А.В., Твердохліб І.В. Охорона праці та безпека життєдіяльності: навч. посіб. Вінн. нац. аграр. ун-т. Вінниця: ВНАУ. 2020. 334 с.
7. Федоров М.І., Дрожжана О.У. Охорона праці в галузі АПК. Полтава: РВВ ПДАА. 2014. 240 с.
8. Спирін А.В., Дерев'яно Д.А., Малиновський А.С., Тіщенко Л.М., Герук С.М. Безпека праці механізаторів сільськогосподарських підприємств. Навчальний посібник. 2011. 458 с.
9. Правила охорони праці у сільськогосподарському виробництві. Затверджено наказом Міністерства соціальної політики України від 29.08.2018 р. № 1240.

Допоміжні:

1. Войналович О.В., Гнатюк О.А., Кофто Д.Г., Кірдань Є.М. Виробничі ризики. Методи оцінювання та заходи для їх зниження. К.: Видавничий центр НУБіП України. 2013. 58 с.
2. Войналович О.В., Марчишина Є.І. Охорона праці в галузі (працезахоронні ділові ігри): навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2021. – 203 с.
3. Капустник В.А., Костюк І.Ф., Бондаренко Г.О. та ін. Професійні хвороби: підручник. 5-е вид., випр. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». 2019. 536 с.
4. Войналович О.В., Мотрич М.М. Охорона праці в агроінженерії (лабораторний практикум). Методичний посібник для підготовки фахівців ОС «Магістр» спеціальності «Агроінженерія». К.: НУБіП України. 2023. 250 с.
5. Войналович О.В., Марчишина Є.І. Охорона праці у тваринництві. Навчальний посібник. – К.: Основа, 2012. – 448 с.
6. Voinalovych O. V., Marchyshyna Ye. I. Occupational safety and health in agriculture: навчальний посібник англ. мовою. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 425 с.
7. Войналович О.В., Лапін В.М., Литвин О.П., Поліщук С.В., Блащук М.І. Охорона праці під час застосування пестицидів на підприємствах сільського господарства: монографія. Київ: Едельвейс. 2017. 167 с.
8. «Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці». Затверджені Головою Держпромгірнагляду 07.02.2008 р.

Інформаційні ресурси:

1. Закон України «Про охорону праці» [Електронний ресурс] - <https://zakon.rada.gov.ua/go/2694-12>
2. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» [Електронний ресурс] - <https://zakon.rada.gov.ua/go/1105-14>
3. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці [Електронний ресурс] - <https://zakon.rada.gov.ua/go/n0001641-08>
4. Міжнародна організація праці (МОП). [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. – <https://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm>
5. Мінімальні вимоги безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці [Електронний ресурс] - <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1494-18>
6. Всеукраїнський портал з питань охорони праці [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. – <http://dnop.com.ua/>
7. Правила пожежної безпеки в Україні [Електронний ресурс] - <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0252-15>